

РОЗРОБКА СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ ІЗ ПЕРЕРОБКИ ГАЗОВОГО КОНДЕНСАТУ ТА НАФТИ

Ходак Є. О.¹⁾, Тверитникова О. Є.²⁾

¹⁾ *НТУ «ХПІ», rvr1996@gmail.com*

²⁾ *НТУ «ХПІ», tveekhpi@ukr.net*

Експлуатація нафтопереробних підприємств веде до значного забруднення атмосфери, тому вирішення природоохоронних питань з врахуванням існуючого передового світового досвіту є важливим завданням. На сучасному етапі розгортання євроінтеграційних процесів необхідним для забезпечення рентабельності промислового комплексу, створення конкурентоспроможної продукції має бути модернізація виробництва та пошук оптимальної взаємодії між навколишнім природним середовищем і задоволенням базових потреб суспільства.

Шебелинське відділення з переробки газового конденсату та нафти займається переробкою газового конденсату та нафти, виробляє бензин 76, 92, 95, дизтопливо, пропан, бутан, мазут, бітум, електроенергію на власні потреби. Цикл водопостачання замкнутий і має свій комплекс очисних споруд. Зараз потужність переробки максимальна 1,2 млн тон на рік. Сировиною для виробництва продукції Шебелинського відділення з переробки газового конденсату та нафти є стабільний конденсат. Стабільний конденсат перед переробкою необхідно очистити від хлористих солей та механічних домішок, оскільки наявність їх негативно впливає на його подальшу переробку та екологічний стан.

В результаті діяльності Шебелинського відділення з переробки газового конденсату і нафти (с. Андріївка Балаклійського району) у 1984 р. була виявлена наявність нафтопродуктів в індивідуальних криницях для питної води мешканців с. Андріївка, яке знаходиться на відстані 800 м від заводу. У подальші роки проведено ряд основних заходів для вилучення нафтопродуктів з ґрунтових вод зони забруднення: встановлено 24 токових фільтрувальних свердловини, звідки відкачується нафтопродукт; встановлений спеціальний фільтр; пробурені та обладнані спостережні свердловини для контролю за станом Андріївської зони забруднення. На підприємстві замінена практично вся каналізаційна система, всі технологічні трубопроводи винесені із землі на естакаду. В результаті проведених заходів площа зони забруднення стабілізувалася та подальшого розширення її не відмічається. За 20 років експлуатації фільтрувальних свердловини з Андріївської зони забруднення вилучено 17450,546 т. нафтопродуктів. В результаті проведених заходів на теперішній час площа забруднення складає 52 га.

У зв'язку з модернізацією Шебелинського відділення з переробки газового конденсату і нафти та переходом до випуску бензинів екологічного класу Євро-4 відбувається й модернізація і системи екологічного управління. На підприємстві розпочато впровадження «7 золотих правил охорони праці», які розроблені Міжнародною організацією праці та ефективно діють на багатьох підприємствах Європейського Союзу. Для підприємства запропоновано впровадити розроблену систему екологічного управління відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14001.

Для налагодження ефективної системи екологічного управління на різних рівнях необхідно здійснити [1–3]: адміністративну реформу, включаючи реформування законодавчої та нормативної бази; трансформацію інвестиційної діяльності з урахуванням екологічного фактора; удосконалення організаційно-економічного механізму становлення системи екологічного управління.

Наявність сертифікованої системи екологічного управління, може стати невід'ємною частиною вимог стратегічних партнерів під час висновку контрактів, підніме імідж концерну перед споживачами. Впровадження системи екологічного управління дозволить організації вийти на практично новий рівень регулювання екологічних проблем.

Список літератури

1. Кожушко Л.Ф., Скрипчук П.М. Екологічний менеджмент: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 432 с.
2. Про екологічний аудит : Закон України від 24.06.2004 № 1862-IV. ВВР України. 2004. № 45. 500 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1862-15>.
3. Сизоненко О.А. Управління еколого-економічними процесами промислових підприємств. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=26064.
4. Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосовування ДСТУ ISO 14001:2006 (ISO 14001:2004, IDT). Введ. 2006-05-15. К.: Держспоживстандарт УКРАЇНИ, 2006. 17 с.